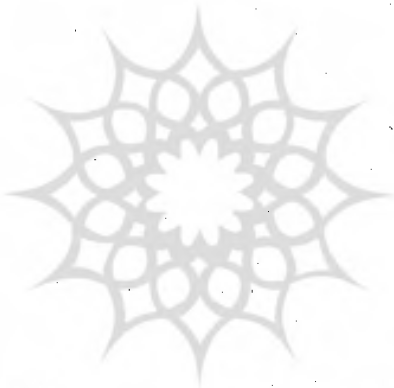

مسائل مختلف مربوط به بحث آموزش در موسیقی موضوعی است که سعی بر آن داریم پس از این جایگاه ثابتی در نشریه مقام داشته باشد. متن حاضر بخشی از مفاهیمی است که در گزارشی تحت همین عنوان در نشریه ی BBC Music در سپتامبر سال ۱۹۹۶ به چاپ رسیده است.

تمرین (با کمک والدین) کمال می آفریند
آیا تمرین کرده ای؟ همین چند کلمه است که مایه ی

ترس کودکان بی میل و والدین پرمشغله شده است. هر کسی می تواند چند نت را روی یک ساز یاد بگیرد، اما همانطور که می دانیم تنها تمرین مستمر است که نتیجه و موفقیت دارد. هر چقدر هنرجو استعداد موسیقی داشته باشد بدون تمرین پیشرفت نخواهد کرد. اما والدین چگونه می توانند تمرین مفید را از نواختن صرف تشخیص بدهند؟ تعداد دفعات و طول مدت هر بار تمرین، همیشه پرسش والدین بوده است.

کلیات و پژوهش

پدران و مادران بخوانند!

می خواهید فرزند شما

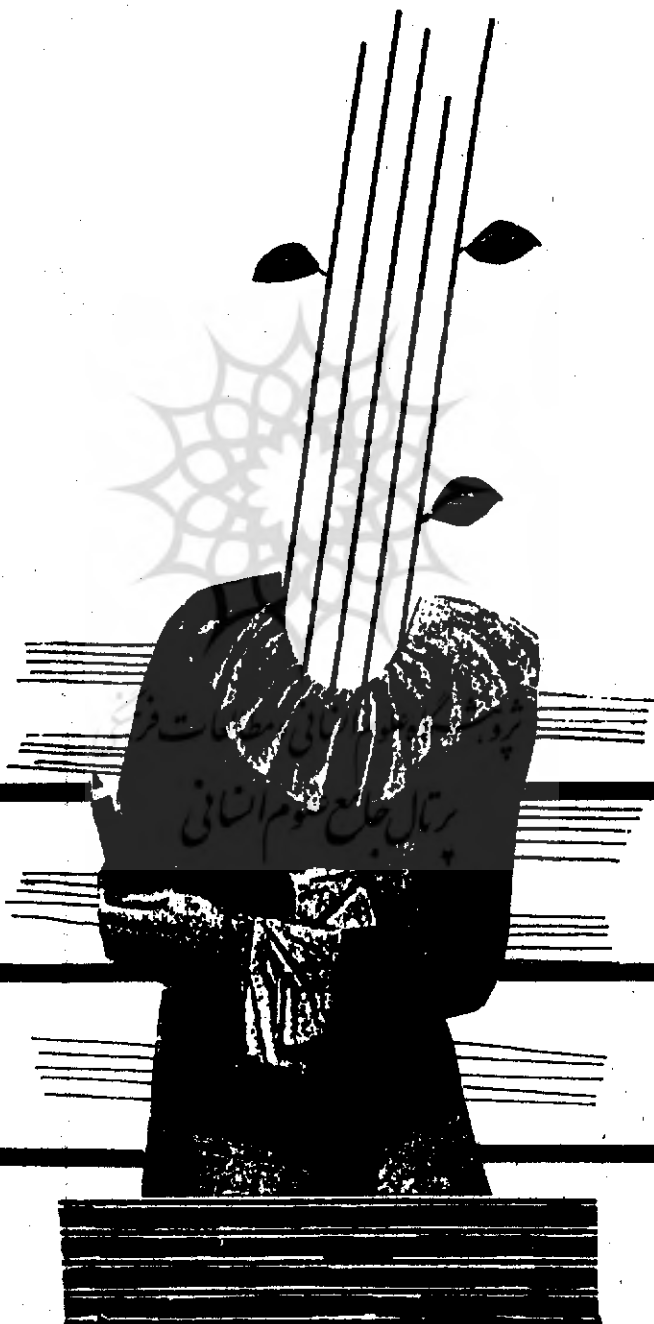
نوازنده

شود؟

کنند و چنانچه معلم کارش را درست انجام بدهد، آنها می‌توانند با تشویق فرزندشان او را بر روی یک تمیزین پایه‌ای و آهسته متمرکز کنند. که البته گفتنش از انجام دادنش آسانتر است. البته در این کار نباید زیاده روی شود. در مراحل اولیه یادگیری، یک برنامه اساسی ضروری است. اگر والدین بتوانند یک تمرین منظم را در بین روز مانند شستن دندان‌ها هدف قرار بدهند و تقریباً ۱۰ دقیقه باشد، آنها یک کار پایه‌ای و اساسی انجام داده‌اند، حتی

نیازی نیست که والدین موسیقیدان باشند تا بتوانند به فرزندشان در آموختن یک ساز کمک کنند. در واقع بدترین کاری که والدین ممکن است انجام دهند، معلم سرخانه شدن برای فرزندشان است.

هنرجویان گاه به تنهایی یا در مؤسساتی بیرون از خانه آموزش می‌بینند و این والدین را در یک سردرگمی قرار می‌دهد که فرزندشان در طول هفته چقدر تمرین باید انجام دهد. در صورتیکه آنان باید نقش حمایت کننده را بازی

اگر بعداً وقتیکه فعالیتهای مدرسه تمرکز بچه‌ها را به خود مغطوف می‌کند و با تمرکز بر روی تمرین موسیقی رقابت می‌کند، یک تمرین کم و مداوم باید ثابت نگهداشته شود. هرگز نباید منتظر یک زمان آزاد و کامل بود اما می‌توان مثلاً برای یک هفته، انجام کاری را در اولویت قرارداد. مثلاً نواختن ۴ میزان بطور صحیح و کامل که البته این ۴ میزان می‌توانند دقیقاً همان بخش از کل یک قطعه باشند که همیشه اشتباه نواخته می‌شود.

قرار نیست که تمرین کردن کاری کسل‌کننده باشد، بلکه می‌تواند سریع، کوتاه و ناگهانی صورت بگیرد. به حافظه سپردن موسیقی از طریق انگشتان و یا به ذهن سپردن آن می‌تواند بسیار مهم باشد و البته این عقیده که زمانی موسیقی واقعاً یک سرگرمی است که ناآگاهانه و ناخودآگاه باشد یک اشتباه محض است و این معادل خلاقیت نیست.

راه مستقل خود انضباطی، یک راه پرصلابت می‌باشد و شاید همه معلمین متفق القول باشند که مقدار متناسبی از تشویق و پاداش از طرف والدین بی‌اندازه ضروری است. یادگیری یک ساز تا حدی به اندازه یادگیری نبرد با خویش است.

مادامی که کودکان دقیقاً به نواختن خودشان گوش می‌دهند و تلاششان برای تصحیح مشکلاتشان به نظر می‌آید تذکر دائم اشکالات، تنها باعث تجدید اضطرابشان خواهد شد و بهتر است در این مواقع به نکات مثبتشان اشاره کرد، که این البته به معنی نادیده گرفتن نقطه ضعف‌ها نمی‌باشد.

والدین کودکانی که به سبک سوزوکی آموزش دیده‌اند به واسطه‌ی نظارت بر همه‌ی جلسات و رسیدگی کردن به درس فرزندشان اکثراً در اواخر این روند خود در این راه غرق شده حتی خود نواختن سازی را شروع می‌کنند، اما کمتر والدینی یافت می‌شوند که فرصت تا این حد درگیر شدن در آموزش موسیقی فرزند یا فرزندانشان را داشته باشند. البته در این شکی نیست که ضرورتاً پیوند والدین و کودکان روند آموزش و یادگیری را سرعت می‌بخشد. مخصوصاً در مورد کودکان خردسال این نکته بسیار صادق است. کمتر کودک خردسالی پیدا می‌شود که در مقابل زمان آرامی که والدین روی کار آنها تمرکز کنند مقاومت کند.

باهم خواندن ملودی قبل از نواختن و یا شنیدن ضبط صوت یک راه خوب جانداختن موسیقی در حافظه است.

این روش، شنیدن فواصل را ارجح بر دیدن نت نوشته شده‌ی آنها قرار می‌دهد.

هرچه کودکان بزرگتر می‌شوند جدی‌تر شدن تمرینها و برنامه سخت‌تر درسی مدرسه باهمم به رقابت می‌پردازند. در این مرحله زمانهای طولانی‌تر و متمرکز تری برای تمرین مورد نیاز است که در نظر گرفته شود چرا که هنرجو این زمان را برای آموختن قطعاتی که به رپرتوار خود می‌افزاید نیاز دارد. شاید این زمان در تعطیلات آخر هفته میسر باشد که البته تمرینهای همه‌روزه مثلاً صبح‌های زود بر روی تمرینهای تکنیکی می‌تواند این آمادگی ذهنی و فیزیکی را برای زمان طولانی‌تر تمرین در آخر هفته ایجاد کند.

یک جنبه از نوازندگی که هیچ هنرجویی شاید بدون آن نتواند ادامه دهد، پیش رو داشتن زمانی تعیین شده برای اجرا می‌باشد. هرچند که ممکن است به نظر عده‌ای صرفاً آموزش دیدن و پیشرفت کردن و لذت بردن از نواختن بدون وجود امتحان یا مسابقه یا اجرای عمومی کافی باشد، اما شاید زمان مشخص و تعیین شده‌ای را همیشه پیش رو داشتن، خود به عنوان یک عامل آموزشی در تمرکز فکری، فوق‌العاده مؤثر باشد.

توصیه‌هایی به والدین

● شما ممکن است وقت نداشته باشید یا مایل نباشید که در جلسات درس بنشینید. اما سعی کنید که از طریق تلفن با معلم حداقل دو بار در ترم صحبت کنید و کنترل کنید که آنها چگونه پیشرفت می‌کنند.

● به فرزندانتان اجازه دهید که صدای نواختن خود را ضبط کنند و دوباره گوش بدهند. این بهترین راه است که مشکلاتشان را بشناسند. آنها ممکن است به مشکلات خود آگاه نباشند.

● بعضی از معلمان توصیه می‌کنند که در جلوی آینه بنوازند، برای اینکه هنرجویان می‌توانند کج (بد شکل) نبودن وضعیتشان را کنترل کنند.

● اگر به نظر می‌رسد که برای نواختن یک اثر موسیقی بسیار کلنجار می‌روند آنها را تشویق کنید که کل قطعه را به قسمت‌های کوچکتری مثلاً چند میزانی تقسیم کنند و هر بار بر روی چند میزان مهارت کامل به دست بیاورند.

● بخاطر داشته باشید که برای هنرجویی که نواختن سازهای زهی (مثل ویولن و...) یا سازهای بادی برنجی

(مثل ترومپت و...) و یا سازهای بادی چوبی (مثل کلارینت) را می آموزد در ابتدا، ساختن صحیح صدا اهمیت دارد. بنابراین از آنان توقع نداشته باشید که در آغاز راه، نتایج بسیاری را سریع بنوازند.

● چنانچه مدتی است که شما شاهد تمرین کردن او نبوده اید و هنرجو ادعا می کند که مثلاً در مؤسسه ای که می رود اینکار را به اندازه کافی انجام می دهد، از او بخواهید که سازش را بیاورد و برای شما بنوازد.

● اگر به نظر می رسد که هنرجو یک قطعه ثابت را دائم می نوازد، ممکن است از عدم خلاقیت معلم در تدریس یا به احتمال قوی تر به علت این باشد که هنرجویان معمولان دوست دارند همان قطعه را که قبلاً یاد گرفته و خوب می دانند دائم بنوازند، که به هر حال اینکار عادت خوبی نمی باشد.

● هنرجویان ممکن است به هر بهانه ای از زیربار کلاس رفتن یا نواختن ساز شانه خالی کنند. این می تواند دلائل مختلفی از جمله ضعف کار معلم و یا عدم اعتماد به نفس هنرجو و یا فقط انتخاب اشتباه ساز باشد که به هر حال بهتر است دلیل اصلی را کشف کنید.

● ممکن است از کلاسی که می روند و سازی که یاد می گیرند لذت ببرند اما در مؤسسه یا مدرسه ای که می روند آنها را مسخره کنند. سعی کنید به نوعی شرایط را تغییر دهید یا اگر ممکن است زمان کلاس را عوض کنید و یا گروه یا ارکستری بیابید که او بتواند در آن شرکت کند و با موسیقیدانان دیگر ملاقات کند و آشنا شود.

بایدها (برای والدین)

- با کودکان خود به هنگام تمرین آنها بمانید، به آنها گوش دهید. به تمرکز آنها کمک کنید. این مطلوب ترین کاریست که شما می توانید برای آنها انجام دهید.
- نکته هایی را که معلم در دفترچه تمرین نوشته است

بررسی کنید. این کار هم به شما و هم به فرزندانتان در جلسات تمرین کمک می کند.

● هر روز را برایشان روز تمرین تعیین کنید. اگر خیلی کوچک هستند یا خیلی گرفتار، به آنها اجازه بدهید یک یا دو روز در هفته را تمرین نداشته باشند و اجازه بدهید خودشان این دو روز را تعیین کنند و پس از آن به حفظ این جدول زمانی توسط خودشان کمک کنید.

● اطمینان حاصل کنید که کودکان زمان کافی برای تمرین در اختیارشان قرار می گیرد و مزاحمت های بیرونی و قشبان را محدود نمی کند.

● اطمینان حاصل کنید که فرزندتان قبل از شروع تمرین قطعات موسیقی، تمرین های تکنیکی و گرم کردن دستها را انجام می دهد و حتماً گام می نوازد و بعد به سراغ قطعات موسیقی می رود. چرا که نتیجه ای که از گرم نکردن دست قبل از تمرین قطعات حاصل می شود می تواند صدمه فیزیکی به عضلات باشد.

● حتی اگر فرزند شما ساز دیگری می نوازد سعی کنید نوعی ساز کلاویه ای (مثل پیانو، ارگ و...) نیز تهیه کنید تا به هر حال با این نوع ساز هم آشنا شوند چرا که ارزش سرمایه گذاری را دارد.

نبایدها (برای والدین)

● تلاش نکنید معلم دوم بچه ها در منزل باشید. به عنوان والدین نقش شما تنها یک حمایت کننده است نه مدرس.

● کودکان خود را بخاطر اشتباهات زود مسخره نکنید و اجازه ندهید که بقیه خانواده این کار را انجام بدهند.

● عجله نکنید و یک ساز گران قیمت را در ترمهای اول و دوم تهیه نکنید. حتی در صورت امکان اگر ساز را از مؤسسه یا مدرسه کرایه کنید بهتر خواهد بود.

● اجازه ندهید کودکان با دستان کثیف تمرین را شروع کنند و مطمئن باشید که آنها ساز را از گردو خاک تمیز کرده و کنار می گذارند.

● بیش از حد از فرزندانتان انتقاد نکنید و برای اولین نشانه هایی که از آموختن نشان می دهند به آنها پاداش بدهید. به آنها شجاعت بدهید.

● مانع وقت گذرانی بی هدف کودکان با سازش شوید. هر نوع کاری که شباهتی به تمرین نداشته باشد می تواند خلاقیت باشد یا هزار امکان دیگر که قابل پیش بینی نیست!

